

16.03.2024).

2. Поворознюк І. Інноваційний менеджмент підприємств індустрії гостинності. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3434/3362> (дата звернення: 15.03.2024).

Олена Войтенко

ШЕВЧЕНКОВА ТВОРЧІСТЬ І ХХІ СТОЛІТТЯ: КОНЦЕПЦІЯ УЯВНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ

Тарас Григорович Шевченко – один із найвидатніших українських поетів, художників, мислителів. Його творчість має глибоке значення для української культури, а також для світового мистецтва. У контексті сурового сьогодення творчість Шевченка продовжує бути актуальною, вона надалі надихає та закликає до свободи, справедливості та гуманізму. Нині образ Тараса Григоровича є національним символом нової, незалежної України. Сьогодні та впродовж наступних років триватиме процес вироблення нового канонічного образу поета, страдника, пророка, святого.

У ХХІ столітті панує епоха перехресно-дисциплінарних тенденцій, але мало хто звертає увагу на те, що ще у ХІХ столітті Шевченко почав розвивати цей намір, адже ми не можемо говорити про нього лише як про письменника. Творчий доробок Тараса Григоровича розгортається від мистецтва пензля до пера. Цей поступ можемо простежувати у дослідженнях Б. Лепкого «Про життя і твори Тараса Шевченка» [5], «Шевченко про мистецтво» [6], «Про «Наймичку», поему Тараса Шевченка» [4]. В цілому вивчення образотворчих творів поета розпочалося водночас із розвитком мистецтвознавчої науки.

Початок ХХІ століття позначився працями В. Овсійчука «Мистецька спадщина Т. Шевченка у контексті європейської художньої культури» [7], Д. Антоновича «Шевченко-маляр» [1], Л. Генералюк «Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва» [2] та ін.

Знову і знову український народ ціною каліцтв і смертей виборює демократичні свободи й права для своїх громадян, і вже вкотре Шевченківські слова стають гаслами на більшості білбордів та стін окупованих територій. Нікого не залишають байдужим вислови славетного Кобзаря, які підіймають настрій і дух українських воїнів під час звільнення територій:

*І вам слава, сині гори,
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі,
Богом не забуті.*

*Борітеся – поборете!
Вам Бог помагає!
За вас правда,
За вас слава
І воля святая!* [8, с. 253].

Концепція уявної експозиції «Шевченкова творчість у XXI столітті: актуальність і нове прочитання» має за мету показати, як талант Шевченка сприймається та інтерпретується в сучасному суспільстві. Виставка буде присвячена актуальним темам, що порушуються у творчому доробку Шевченка, а також сучасними осмисленням і потлумаченням його мистецьких витворів. Слід зазначити, що мислитель зробив вагомий внесок у пробудження і формування національної свідомості українського народу, в розвиток української та світової культури. Ідеї, думки, творчість поета загалом постали тим феноменом, який розвивається у свідомості українства впродовж цілих поколінь і родів, від пращурів до нащадків. Як актуально сьогодні звучать безсмертні Шевченкові слова:

*Свою Україну любіть,
Любіть її... во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть* [8, с. 299]

Повертаючись до гаданої експозиції, її доцільно організувати за такими принципами:

- **Інтерактивність.** Відвідувачі повинні мати можливість активно взаємодіяти з експонатами, глибоко і всесторонньо проникнутися в атмосферу творчості автора.
- **Сучасність.** Експозиція повинна відповідати духові нинішнього часу, використовувати сучасні технології та підходи її репрезентації.
- **Відкритість.** Експозиція має бути відкритою для різних інтерпретацій, пропонувати відвідувачам можливість самостійно міркувати про творчість Шевченка.

Експозиція передбачатиме наступні експонати:

- Книги, рукописи, твори образотворчого мистецтва поета та його сучасників.
- Інтерв'ю з теперішніми письменниками, художниками, музикантами, які розповідають про вплив Шевченка на їхню творчість. Подібні реалії допоможуть показати, як творчість Шевченка продовжує надихати сучасників.
- Відеоінсталяції, віртуальні експозиції, інтерактивні модулі. Такі речі допоможуть зробити експозицію більш осучасненою та інтерактивною, справжньою, живою.

З-поміж експонатів, які могли б утілити прочитання Шевченкової творчості в сучасному вимірі культури, насамперед слід зазначити

важливість наступних:

1. Відеоінсталяція, яка втілює сучасне прочитання «Заповіту» Шевченка.

Ця інсталяція могла б бути створена за допомогою анімаційних технологій, інтерактивних елементів або іншого сучасного облаштування. До того ж, за змістовим наповненням вона вміщувала б у собі потужний сенс підняття морального та патріотичного духу, що так важливо для сьогодення:

Поховайте та вставайте.

Кайдани порвіте

І вражою злою кров'ю

Волю окропіте [8, с. 274]

2. Віртуальна експозиція, яка дозволяє відвідувачам подорожувати місцями, пов'язаними з життям і творчістю Шевченка.

Ця виставкова палітра могла би демонструвати застосунок сучасної технології віртуальної реальності або доповненої реальності.

3. Інтерактивний модуль, який дозволяє відвідувачам створювати власні вірші або малюнки на основі творчості Шевченка.

Цей креативний модуль міг би використовувати сучасні технології комп'ютерної графіки або штучного інтелекту.

4. Виставка сучасного мистецтва, присвячена творчості Шевченка.

Така експозиція могла б маніфестувати, як сучасні художники інтерпретують творчість Шевченка у своїх роботах.

Саме такі експонати, за нашим переконанням, спроможні трансформувати експозицію у більш сучасну та цікаву для широкого кола відвідувачів, а також сприятимуть наведенню аргументів актуальності, непересічної значущості різногранної творчості Шевченка у XXI столітті.

Напоследок висновковуємо про цінність інтерактивної Шевченкової експозиції, яка несе незаперечну цінність для сучасності з кількох ключових позицій:

1. Модульна виставка слугує платформою для передачі ідей та цінностей, закладених Тарасом Шевченком, новим поколінням. Вона допомагає викликати відчуття гордості за українську культуру та відзначити спільні ідеали, такі як свобода, справедливість та гуманізм.

2. Використання інтерактивних технологій та сучасних медіаформатів дозволяє залучити сучасне покоління до активного прояву себе. Експозиція може бути простором для креативної мобільної взаємодії, де відвідувачі можуть висловлювати власні думки, враження та інтерпретації творчості Шевченка.

3. Експозиція сприяє формуванню культурної самосвідомості та розширює розуміння сучасним поколінням вагомості Шевченкової спадщини в контексті світової культури та історії.

4. Експозиція може слугувати ефективним інструментом для презентації української культури та історії на міжнародному рівні, привертаючи увагу до важливої творчої складової Шевченкіани в сучасному світі.

Таким чином, експозиція «Шевченкова творчість у ХХІ столітті: актуальність і нове прочитання» сприяє не лише збереженню культурної спадщини, а й активному включенню цієї спадщини у діалог із сучасністю, сприяючи формуванню більш проникливого розуміння та відчуття національної ідентичності.

Список використаних джерел

1. Антонович Д. В. Шевченко-малюк. Київ : Україна, 2004. 272 с.
2. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ : Наукова думка, 2008. 544 с.
3. Ключек Г. Д. Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація : навч.-метод. посіб. Київ : Освіта, 1998. 237 с.
4. Лепкий Б. Про «Наймичку», поему Тараса Шевченка. Львів : Друкарня В. А. Шийковського, 1907. 64 с.
5. Лепкий Б. Про життя і твори Тараса Шевченка. Київ : Україна, 1994. 176 с.
6. Лепкий Б. Шевченко про мистецтво. Шлях (Зальцведель, Німеччина). 1919. Ч. 77. С. 2–3.; Ч. 78. С. 2–3; Ч. 79. С. 2–3; Ч. 80. С. 2–3
7. Овсійчук В. Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури. Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2008.
8. Тарас Шевченко. Кобзар. Київ : Вид-во художньої літератури «Дніпро», 1985. 624 с.

Олександр Галавай

ЗАСТОСУВАННЯ НЕМОНОТОННИХ ЛОГІК У НЕЙРОННИХ МЕРЕЖАХ

Впродовж останніх десятиліть інтенсивний розвиток сучасних технологій у сфері комп'ютерних наук породив нові завдання та виклики, які вимагають глибокого розуміння та вдосконалення наявного інструментарію. В цьому контексті важливим напрямком є розвиток немонотонних логік, які стають ефективним інструментом для моделювання неоднозначних ситуацій. Вже зараз існують значні досягнення у впровадженні їх в інтелектуальних системах. Така оцінка відображає потребу в подальших дослідженнях та інноваціях для повноцінного використання потенціалу цих логік.

Стрімкий розвиток таких галузей, як штучного інтелекту, ставить перед собою неабиякі виклики у вдосконаленні інструментів для моделювання ситуацій невизначеностей та адаптацій до змінних сценаріїв. Останніми десятиліттями попри свою відносну новизну немонотонні логіки набувають популярності саме у створенні гнучких систем. Потреба